

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

((دستورالعمل برگزاری داوری نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی))

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان اصفهان
معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

مقدمه:

صنایع دستی و هنرهای سنتی از مهمترین مولفه‌های فرهنگ بومی و تولید ملی کشورها هستند. این هنر صنعت امروزه به دلیل ماهیت و ویژگی‌های آن با چالش‌های جدی مواجه است. پدیده جهانی شدن و شرایط اقتصاد یکپارچه جهانی بی تردید دامنگیر صنایع دستی کشورها نیز گشته است. در این میان کشورهای در حال توسعه به دلیل ساختار سنتی حاکم بر اقتصاد، فرهنگ و ساختار جمعیتی، در معرض بیشترین آسیب‌ها هستند و چنانچه برای آن تدابیری اندیشه نشود حرف و مشاغل صنایع دستی توانایی استقامت و ادامه حیات نخواهد داشت، بدین لحاظ دست اندرکاران و حامیان فرهنگی را بر آن داشته تا به منظور صیانت از صنایع دستی و استمرار و ادامه حیات آن تدابیری بیاندیشند.

معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با عنایت به اهمیت صنایع دستی بالاخص نقش و جایگاه اقتصادی آن و هم‌چنین بدنبال برنامه داوری نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی و مشارکت ایران در برنامه مذکور از سال ۱۳۸۶، مصمم به برگزاری داوری نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی شد تا مقدماتی بر برنامه داوری نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی باشد.

اهداف:

- کمک به ارتقاء و بهبود کیفی محصولات تولیدی بر اساس معیارهای تعیین شده نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی اعم از: مرغوبیت مواد اولیه-طراحی محصول-رعایت کلیه اصول کاربری محصول (استحکام-ایمنی-پرداخت نهایی-بهداشت-ارگونومی ..)
- معیارهای زیبایی شناسی از قبیل طرح، نقش و...
- ایجاد رقابت سالم بین صنعتگران و هنرمندان کشور .
- تسهیل در شناسایی، انتخاب و معرفی آثار برگزیده جهت شرکت در برنامه داوری نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی.
- ارتباط و تعامل بیشتر با هنرمندان و صنعتگران استان از طریق کارشناسان رابط .
- ایجاد انگیزه مناسب جهت بروز استعدادها ، نوآوری و خلاقیت در تولید صنایع دستی .
- کمک به بازاریابی صنایع دستی با قیمت تمام شده مناسب از طریق ارتباط بین کیفیت و کمیت .
- بسته بندی مناسب آثار به عنوان یک موضوع تاثیر گذار
- ایجاد انگیزه و رعایت شاخص‌های بازاریابی داخلی و خارجی در تولیدات صنایع دستی .
- کاربردی نمودن آثار با حمایت از خلاقیت فردی و ابتکار در طراحی تولیدات صنایع دستی .
- ارتقاء انگیزه خرید آثار با کیفیت صنایع دستی در بین مصرف‌کنندگان .

تعریف واژگان:

- ۱- صنایع دستی:** صنایع دستی به محصولاتی اطلاق میگردد که کاملاً توسط دست و یا دست و ابزار تولید میگردد؛ استفاده از ابزار مکانیکی مادامی که نقش و کار با دست به عنوان مهم‌ترین و اصلی‌ترین عامل تولید باقی بماند بلامانع میباشد. صنایع دستی از مواد اولیه طبیعی برگشت پذیر با قابلیت تکثیر تولید می‌گردد. این محصولات میتوانند کالای سرمایه‌ای، کاربردی، هنری و دارای بار فرهنگی باشند.
- ۲- فرهنگ:** مجموعه‌ای از آداب و رسوم، آئین‌ها، علم، هنر، دانش و باورهای یک جامعه است.
- ۳ - معیارهای مرغوبیت:** مرغوبیت یک محصول در صنایع دستی وابسته به عواملی چون مواد بکاررفته در آن (استفاده از مواد اولیه طبیعی)، کیفیت مطلوب در ساخت، اجرا و پرداخت نهایی محصول، رعایت کلیه نکات ایمنی و بهداشتی محصول، تناسب مواد مصرفی در ساخت محصول با کاربرد مورد انتظار از محصول و توانایی محصول در تامین نیازهای مادی و معنوی استفاده‌کنندگان است.
- ۴- نوآوری:** در فرآیند ایده پردازی، طراحی، تولید، عملکرد و فرآوری مواد
- ۵- اصالت:** عدم بکارگیری طرح‌های غیر ایرانی. محصول باید نشانگر هویت فرهنگی و ارزش‌های زیبایی شناسی ایرانی باشد.

۶- زیبایی شناسی: مبانی زیبایی شناسی فارغ از نسبتها، تناسبات، تقارن، وحدت، هماهنگی و سایر ویژگیهای بصری به عناصر دیگری چون هنرمند، اثر هنری، مخاطب و محیط نیز وابسته است و همهی اینها در قالب زیبایی شناسی بومی و ملی، ذائقه جامعه، نیازها، گرایشات و سرمایههای فرهنگی و خرده فرهنگی، پایبندی به حفظ اصالت و ماهیت فرهنگ و جهان بینی حاکم بر خالق اثر و مخاطبان آن و نیز نیازهای حسی و روانی و فرهنگی یک جامعه وابسته است. و جملگی موارد فوق الذکر در هنرهای سنتی و صنایع دستی قابل ملاحظه و مذاقه است.

۷- نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی: گواهی است که سالانه به محصولات تولیدی صنایع دستی (ترجیحاً بومی هر استان) متناسب با معیارهای تعیین شده در سطح ملی تعلق می گیرد و در مرحله نهایی منتخبی از آثار مذکور جهت شرکت در برنامه "نشان بین المللی مرغوبیت صنایع دستی یونسکو" و سایر رویدادهای بین المللی برگزیده خواهند شد.

۸- روش تولید و ساخت: فرآیندی است که به تمامی مراحل از تهیه و فرآوری مواد اولیه تا ایجاد و خلق محصول نهایی اطلاق میگردد. در صنایع دستی ساخت و تولید مبتنی بر مهارت (دانش فنی)، تجربه، دانش مرتبط و ویژگیهای خاص منطقیهای و سنتی است.

۹- مبداء جغرافیایی: غالب تولیدات صنایع دستی دارای ویژگی های بومی است که متأثر از شرایط اقلیمی و جغرافیایی محل تولید محصول میباشد و نیز منشاء جغرافیایی در برخی از محصولات و رشته های صنایع دستی عاملی مهم برای آن محسوب می - شود.

۱۰- داوری ملی: داوری ملی صنایع دستی کشور رویدادی است که به صورت سالانه با اهداف معین بروی آثار تولیدی صنایع دستی سرتاسر کشور توسط هیات متشکل از داوران داخلی انجام می شود.

۱۳- بازاریابی: قابل عرضه بودن محصولات در بازارهای داخلی و خارجی در ارتباط با کاربرد محصول، استفاده ایمن و مطمئن بوسیله خریداران بالقوه، ماندگاری و تعادل بین قیمت و کیفیت.

مقررات برنامه :

- ۱ - گواهی نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی هر اثر تولیدی برای دو سال از تاریخ صدور گواهی دارای اعتبار میباشد.
 - ۲ - گواهی های صادر شده در سه رتبه خوب، متوسط و عالی بر حسب امتیاز اثر طبقه بندی میشوند. هر یک از سه رتبه با رنگی مخصوص در مهر گواهی صادر شده به شرح ذیل میباشد.
 - رنگ فیروزه های مهر مرغوبیت امتیاز بین ۳/۵ تا ۴
 - رنگ سبز مهر مرغوبیت امتیاز ۴ به بالا تا ۴/۵
 - رنگ آبی تیره مهر مرغوبیت امتیاز ۴/۵ به بالا تا ۵
 - ۳ - هر هنرمند صرفاً مجاز به ارائه ۲ اثر در برنامه نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی در سال ۹۸ می باشد.
 - ۴ - چنانچه هنرمندان متقاضی شرکت در این برنامه به صورت گروهی به امر تولید صنایع دستی اشتغال دارند، تعداد افراد گروه نباید بیش از ۳ نفر باشد. بدیهی است در صورت اخذ نشان، گواهی به صورت مشترک برای گروه صادر خواهد شد.
 - ۵ - نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی تنها برای یک محصول یا سری تولید همان محصول معتبر بوده، نمی توان از اعتبار این نشان در معرفی سایر محصولات تولیدی آن کارگاه یا هنرمند استفاده کرد.
 - ۶ - تکثیر نامحدود این گواهی نامه در راستای اهداف تبلیغاتی محصول مورد نظر منعی ندارد.
 - ۷ - محصولات دریافت کننده نشان ملی در صورت تمایل جهت شرکت در برنامه داوری نشان بین المللی مرغوبیت صنایع دستی، نزد صاحب محصول نگهداری یا حفظ خواهد شد. ویا در صورت توافق صاحب اثر و معاونت استان، اثر منتخب در استان نگهداری میشود.
- تبصره: محصولاتی که موفق به دریافت نشان نشدهاند، ظرف مدت حداکثر تا دوماه از تاریخ اتمام داوری ملی به اتمام میرسد به متقاضی مسترد می شوند.

۸ - چنانچه متقاضی شخصاً در امر تولید فعالیتی نداشته باشد موظف است گواهی نامه و سایر اطلاعات برنامه را با طراح و استادکار به اشتراک بگذارد.

۹ - تمامی حقوق انحصاری، و سایر امتیازات تولید محصول دارای نشان ملی، به دارنده نشان واگذار خواهد شد.

۱۰ - آثاری که در ذیل هنرهای مستظرفه قرار دارند مانند نگارگری، گل و مرغ، تذهیب، تشعیر، خوشنویسی و طراحی سنتی چنانچه واجد شرایط کاربرد و تولید به صورت انبوه و نیمه انبوه نباشند و صرفاً به صورت اشیاء تزئینی ارائه شوند از راه یافتن به مسابقه حذف خواهند شد.

۱۱ - پذیرش سازه‌های سنتی دست ساز در صورتی که دارای ویژگی هنری در ساخت و تزئین ساز باشد بلامانع است در غیر این صورت از پذیرفتن ساز صرفاً به لحاظ کاربرد (صوت) بدون هیچگونه ویژگی در نقش و فرم خود داری خواهد شد.

• شرایط شرکت کنندگان

- شرکت در این برنامه برای تمامی تولید کنندگان انفرادی و کارگاهی صنایع دستی دارای مجوز که تولیدات قابل تکثیر داشته باشند آزاد است.

- اخذ تاییدیه فعالیت جهت افراد حقیقی و اخذ مجوز ثبت کارگاه جهت اشخاص حقوقی از معاونت صنایع دستی استان الزامی است.

معیارهای ارزیابی آثار

به منظور ارزیابی دقیق آثار، حفظ جنبه‌های تخصصی و ارتقاء سطح اعتبار برنامه نشان، آثار تایید شده توسط کمیته استانی در شورای داوری ملی متشکل از ۵ داور در سطح ملی، محصولات دریافتی را بر اساس ۴ معیار مرغوبیت، اصالت، نوآوری، قابلیت بازاریابی، و دو پیش شرط احترام به ارزش‌های محیط زیست در بکارگیری مواد و تکنیک‌های تولید و مسئولیت اجتماعی بررسی می‌نمایند. محصولی موفق به دریافت نشان می‌شود که واجد معیارهای ذیل باشد:

۱ - **مرغوبیت:** مرغوبیت یک محصول در صنایع دستی وابسته به عواملی چون استفاده از مواد اولیه طبیعی برگشت پذیر، کیفیت مطلوب در ساخت، اجرا و پرداخت نهایی محصول، رعایت کلیه نکات ایمنی و بهداشتی محصول، تناسب مواد مصرفی در ساخت محصول با کاربرد مورد انتظار از محصول و توانایی محصول در تامین نیازهای مادی و معنوی مصرف کنندگان است.

۲ - **اصالت:** اصالت طرح وعدم بکارگیری از طرح‌های غیر ایرانی مد نظر است. محصول باید نشانگر هویت فرهنگی و ارزش‌های زیبایی شناسی ایرانی باشد.

۳ - **نوآوری:** نوآوری در فرآیند تولید، طراحی، عملکرد محصول و فرآوری مواد.

۴ - **قابلیت بازاریابی و عرضه در بازار:** قابل عرضه بودن محصولات در بازارهای داخلی و خارجی از حیث قیمت (تعادل بین قیمت و کیفیت)، بسته بندی و سفارش پذیری، کاربرد محصول، استفاده ایمن و مطمئن بوسیله خریداران بالقوه و ماندگاری محصول

تبصره: قیمت ذکر شده جهت اثر در بند ۹ و ۱۰ تقاضانامه، برای متقاضی تعهدآور بوده، مغایرت قیمت تعیین شده با قیمت فروش محصول منجر به ابطال گواهی نامه می‌گردد.

• پیش شرط ها:

۱ - **احترام به ارزش‌های محیط در بکارگیری مواد و تکنیک‌های تولید:** بکارگیری مواد و رنگهای خام، تامین پایدار مواد خام و استفاده از مواد قابل بازیافت

۲ - **مسئولیت اجتماعی تولید کننده:** رعایت حقوق عوامل تولید، مصرف کنندگان و احترام به قوانین کار

شرایط پذیرش :

— ارزیابی هر محصول در داوری ملی در صورت تکمیل بودن پرونده مربوط به آن محصول شامل: فرم تقاضانامه تکمیل و امضا شده به همراه فایل Word آن، CD تصویر با کیفیت از اثر و مراحل تولید اثر، کپی پروانه تولید کارگاهی یا انفرادی و یا کارت شناسایی هنرمندان متقاضی و فرم تکمیل شده نظارت از کارگاه صورت می پذیرد.

— توجه: محصولات ارسال شده فاقد تقاضا نامه کامل تایپ شده با فونت B Nazanin سایز ۱۱، امضاء و فرم نظارت از کارگاه به هیچ عنوان در برنامه شرکت داده نخواهند شد.

— صرفاً آثار و محصولات تکمیل شده قابل قبول هستند.

— ارسال آثار به معنای پذیرفته شدن قطعی برای داوری نیست و پس از بررسی هیئت داوران این مجوز صادر خواهد شد.

— فرم تقاضا نامه نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی و فرم نظارت از کارگاه های تولیدی صنایع دستی از روی سایت اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان اصفهان
(www.handicrafts.isfahancht.ir) قابل دریافت می باشد.

تقویم برگزاری برنامه

آخرین مهلت ارسال آثار: ۱۵ تیر ۱۳۹۸

تلفن تماس: ۰۳۱-۳۲۶۶۵۴۱۹

نشانی محل دریافت آثار : اصفهان- خ ۲۲ بهمن - مجموعه اداری امیرکبیر- اداره کل میراث فرهنگی، صنایع

دستی و گردشگری استان اصفهان - معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی- واحد آموزش، توسعه و ترویج